

Utbildning i mammografiscreening för röntgensjuksköterskor

Bröstenheten Västerås
Agneta Bodén, Kristin Widh
Ansvarig för utbildning och mentor Ewa Frodis

Från idé till genomförande

Syfte

- Att kompetenshöja röntgensjuksköterskor.
- Att frigöra läkartid i den primära screeningen (undersökningarna sekundärscreenas av en radiolog).
- Personlig utveckling.

Mål

- Efter en tvåårig utbildning självständigt kunna bedöma och handlägga screeningundersökningar som första screenare.
- Aktivt kunna delta i diskussion och vidare handläggning av utvalda screeningsfall.
- Inneha teoretiska kunskaper.

Behörighet att börja utbildning

- Legitimerad röntgensjuksköterska alternativt legitimerad sjuksköterska med inriktning mot diagnostisk radiologi.
- Minst 3 års erfarenhet av arbete med bildtagning på mammografiavdelning.
- Genomgångna kurser.

Steg 1 (1 år)

Teori

- Kunna hantera RIS & PACS, läkarnas arbetsfönster vid screeninggranskning.
- Kunna principerna och bakgrunden för screening.
- Kunna bröstens anatomi och fysiologi.
- Lära sig patologiska bröstförändringar, och hur dessa ser ut på mammografi.
- Läs angiven litteratur.

Praktik

- Arbeta med primär screening under handledning av ansvarig radiolog 4 timmar/dag.
- Tillägna sig kunskaper om vilka förändringar som kräver ytterligare utredning.
- Delta i diskussionsfall.
- Hospitera på onkologen, patologen samt bröst- och plastikkirurgen.

Behörighetskrav

- Leg. Röntgensjuksköterska/sjuksköterska
- 2-års erfarenhet av klinisk mammografi

Utbildning

- Kurser.
- Litteratur.
- Kunskap om.....

Genomförande

- **Frågeformulär**
- Vi ber dig fylla i frågeformuläret och lämna det vid undersökningen.
- Vilka symptom har du
- Knöl Ja Nej Var sitter knölen
- Om Ja, när och hur upptäckte du den
- Har den ändrat storlek Ja Nej
- Har den gjort ont Ja Nej
- Om bara ömhet eller smärta, hur ofta Alltid Ibland
- Samband med menstruation Före Efter Nej
- Tidigare besvär från bröstet Ja Nej
- Om Ja, vilka
- Ärflighet? Finns någon i slakten som har eller haft bröstcancer. Vem eller vilka
- Menstruationsstatus Regelbunden Oregelbunden Upphört, när
- Hormoner P-piller P-stav Hormonspiral Östrogen Gestagen
- Hur länge..... Om tidigare när slutade du.....
- Graviteter? Hur många gånger har du varit gravid?
- Hur många barn har du fött.....Hur gammal var du när första barnet föddes
- Ovanstående uppgifter intygas härmed.

Utförande

- De som känner en knöl, vi känner den också, ska bröstkirurgen sticka i.
- De som inte känner knölen längre, vi känner inget, mammografi och ev. ultraljud är noll får besked att allt är normalt och att ingen ytterligare undersökning behövs.
- Misstänkt på mammografi eller ultraljud ska mammografen sticka i.

Uppföljning

- Utvärdering efter 1/2 år
- Kontroll efter 2 år

Säkerhet

Granskning

Vinster

- Enklare och snabbare.
- Slippa oro och väntan.
- Onödiga väntetider.
- Avlastning.
- Färre besök.

Risker

- Missade cancerdiagnoser.

Siffror

- Antal palperade och återbesök till bröstkirurg:
- 1 juni-30 nov 2009 (6 månader)
 - 5/10 sjuksköterskor palperade.
 - 247 palperade patienter, 50 punkterades på mammografin, 64 gick direkt till bröstmottagningen.
- 1 december 2009 – 30 augusti 2010 (9 månader)
 - 8/9 sjuksköterskor palperade.
 - 534 palperade patienter, 115 punkterades på mammografin, 40 gick direkt till bröstmottagningen.

Frågor

Tack för visat intresse

Kristin Widh, Agneta Bodén